

Úloha SPP při zabezpečování bojové pohotovosti ČSLA

Program dalšího budování rozvinuté socialistické společnosti vytyčený XVI. sjezdem KSČ stanovil náročné úkoly upevňování obranyschopnosti našeho státu a prohlubování odpovědnosti všech občanů za obranu socialistické vlasti. Zvýraznil nutnost zvyšovat bojovou sílu a připravenost ČSLA ke spolehlivé obraně socialistických vymožeností našeho lidu a celého socialistického společenství v internacionální jednotě s ostatními armádami členských států Varšavské smlouvy, zejména se Sovětskou armádou.

Rozvoj národního hospodářství a vědeckovýzkumné základny umožňuje odpovídat na agresivní záměry imperialistických kruhů dokonalejšími opatřeními, především zvyšováním bojové pohotovosti. Vojska jsou vyzbrojována účinnými zbraněmi a bojovou technikou, zvyšuje se jejich úderná a palebná síla. Neustále se zdokonaluje přechod vojsk z mírového stavu na válečný, zvyšuje se odolnost velení a spojení, zlepšují se podmínky pro rozvíjení a manévry vojsk a všestranné tělové a technické zabezpečení.

Na dosažených výsledcích a na dalším zdokonalování bojové pohotovosti se rozhodujícím způsobem podílí SPP. V souladu s novými úkoly ČSLA, které vyplývají ze změn v organizačních strukturách, ze změn v taktice a operačním umění se neustále zdokonalují i její formy a metody.

SPP je budována na principech třídního přístupu ke všem jevům, na jednotě ideologické a organizátorské činnosti, na určení hlavního článku, konkrétnosti, všestrannosti a systematickosti ideologického působení a na ofenzivnosti v boji proti buržoazním vlivům. Vždy má být plně podřízena výchově vojáků k bezmezné oddanosti straně, lidu a socialistické vlasti, k neustálému zdokonalování úkolů bojové pohotovosti.

Zdokonalení a prohlubování analýzy procesů a jevů u vojsk umožňuje SPP důsledněji využívat poznatků vědy k hlubšímu zdůvodňování a organizování výcviku a výchovy vojsk, zobecňovat pokrokové zkušenosti a zdokonalovat systém morálně politické a psychologické přípravy vojsk, přihlížet k novým tendencím a změnám a vytvářet podmínky pro zvýšení efektivnosti ideologického působení na myšlení všech vojáků.

Charakteristickým rysem SPP je úsilí o dosažení nejvyšší kvality a efektivnosti výcviku vojáků, o využití každé výcvikové hodiny, o zvyšování řídicí a organizátorské práce velitelů a štábů, kázně a organizovanosti i o rozvoj pracovní aktivity a iniciativy všech příslušníků ČSLA.

Růst rozsahu složitosti úkolů bojové pohotovosti vyžaduje neustále rozvíjet všechny formy a metody SPP. Mezi nejdůležitější patří **trvalé prohlubování vedoucí úlohy strany v ČSLA**, posilování jejího vlivu na všechny oblasti života a činnosti armády. Pouze neustálé pevné a důsledné stranické vedení je s to zabezpečit rozvoj a všestranné upevnění bojové pohotovosti a připravenosti ČSLA.

Hlavním úkolem vedoucí úlohy KSČ v ČSLA je:

- zabezpečit přísné stanovení a zdůvodnění perspektiv rozvoje ČSLA v souladu s rozvojem celé společnosti, předvídat další vývoj, stanovit jeho správný směr, vyvazovat se chyb a subjektivistických rozhodnutí,

- udržovat stálou bojovou pohotovost na potřebné úrovni, zdokonalovat systém výchovy a výcviku vojsk, upevňovat vojenskou kázeň a neustále zkvalitňovat přípravu kádřů,

- zdokonalovat ideologickou práci určováním cílů, úkolů a prostředků jejich splnění.

Prohlubování vedoucí úlohy KSČ se projevuje v hlubokém rozpracování otázek politiky v oblasti výstavby, ve vědeckém stanovení směrů SPP i ve stranických prověrkách jejího stavu.

Zvláštní význam má též účast vedoucích funkcionářů KSČ a vlády ČSSR na politické práci mezi příslušníky ČSLA, jejich návštěvy posádek a útvarů i účast na rozhodujících stábních cvičení i cvičeních s vojsky.

Nemenší význam má osobní příklad komunistů, kteří vzorným plněním svých povinností, politickou angažovaností i svými morálními vlastnostmi přímo ovlivňují nestraníky, s nimiž jsou v denním styku. Hovořili se o vedoucí úloze komunistů v bojové pohotovosti, ve výcviku i v kázní, obyčejně se tím myslí pouze příslušníci družstev (osádek, obsluh). Je samozřejmé, že jejich odpovědnost je vysoká. Jejich příkladnost se prokazuje ve střelecké, technické, speciální, fyzické a v dalších druzích bojové přípravy. Ale ještě vyšší nároky jsou kladeny na ty členy strany, kterým bylo svěřeno řízení menších či větších vojenských kolektivů, výcvik a výchova lidí, odpovědnost za přípravu bojové techniky atd. Proto příkladnost komunistů nespočívá pouze v osobních ukazatelích výcviku, službě a kázně, ale bezpodmínečně i v celkovém stavu úseku, za který nesou odpovědnost.

K prohlubování vedoucí úlohy strany přispívá, znají-li základní organizace KSČ všechny problémy života vojsk, úroveň bojové pohotovosti, bojové a politické přípravy, dovedou-li odhalovat příčiny nedostatků a problémů a politiky je řešit. Analytický přístup stranických organizací a komunistů k veškeré práci předpokládá, aby systematicky a objektivně hodnotily stav práce každého kolektivu a prováděly všestrannou analýzu nedostatků a navrhovaly opatření k jejich odstranění.

Stranické organizace by měly též zajistit svůj vliv na výchovu vojsk k mistrnému ovládnutí zbraní, bojové techniky, polní a letové přípravy, ideového růstu a kázně. Měly by zajistit svůj vliv i na velitelských stanovištích, v obsluhách i v bojových hotovostních směnách.

Na prohlubování vedoucí úlohy KSČ má vliv též její plánovitě doplňování mladými lidmi. Nejde přitom jen o pouhý růst počtů členů, ale především o zlepšení kvalitativního složení strany. Proto by měli být za kandidáty přijímáni jen ti, kteří jsou výtečníky bojové a politické přípravy a kteří spolehlivě plní úkoly bojové pohotovosti.

Činnost stranických organizací při zajišťování vysoké bojové pohotovosti je různorodá a má na každém úseku své zvláštnosti. Odráží se v ní specifika úkolů, které plní jednotlivé druhy vojsk, speciálních vojsk a služeb. Při různorodosti této práce existuje

jedno společné a hlavní, co všechno sjednocuje a zaměřuje úsilí k jednomu cíli. Je to nejvyšší odpovědnost vůči straně a vládě za udržování bojové pohotovosti a úsilí věnovat spolehlivě obraně vlasti všechny síly.

Naplnit požadavek neustálého prohlubování vedoucí úlohy KSČ vyžaduje rozpracovávat všechna usnesení ÚV KSČ do podmínek ČSLA a náročně organizovat jejich plnění, upevňovat jednotu a revoluční charakter armádní stranické organizace, zesilovat stranické jádro a jeho vliv v jednotkách a pracovních kolektivech. Neméně důležité je upevňovat jejich spojení s nestranníky a vést je k odpovědnému uskutečňování politiky strany, zdokonalovat stranické řízení a vedení organizací Socialistického svazu mládeže a Revolučního odborového hnutí a dosáhnout jejich intenzivního vlivu na rozvoj aktivity a iniciativy vojenských a pracovních kolektivů a na upevňování vojenské a pracovní kázně.

Na výsledcích SPP při zdokonalování bojové pohotovosti ČSLA se výrazně podílí **ideové výchovná činnost**. Jejím cílem by mělo být dosáhnout u všech příslušníků ČSLA

- hlubokého osvojení si marxisticko-leninského světového názoru a správného pochopení politiky KSČ a dovedného používání v praxi,
- vyhraněného třídního hodnocení vnitropolitických i mezinárodně politických událostí,
- ztotožnění se s cíli a požadavky politiky KSČ a její aktivní podpory a iniciativního podílení se na její realizaci,
- odpovědného vztahu k plnění vojenských povinností a vysoké kázně.

K dosažení těchto cílů SPP je potřebné:

— Studovat materiály XVI. sjezdu KSČ a jednotlivých zasedání ÚV KSČ spolu s díly klasiků marxismu-leninismu a dokumenty mezinárodního dělnického hnutí. Výuku společenských věd a společenskovědní výzkum co nejtěsněji přimknout k potřebám výcviku, výchovy a požadavkům SPP. Dosáhnout, aby se zvyšovala realizační schopnost příslušníků ČSLA uplatňovat poznatky, získané studiem při praktickém plnění úkolů. Rozkazu ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA v příslušném výcvikovém roce.

— Soustavnou agitací a propagandou posilovat oddanost příslušníků ČSLA věci socialismu, upevňovat jejich přesvědčení o správnosti politiky Komunistické strany Československa a získávat vojáky pro realizaci závěrů XVI. sjezdu KSČ a jednotlivých zasedání ÚV KSČ. Důraz při tom položit na jednotu ideové, vojenské a mravní výchovy, na utváření pevných kolektivů na základě socialistických vzájemných vztahů.

— Zesílit výchovu příslušníků ČSLA k socialistickému vlastenectví a internacionalismu. Využíváním revolučních a bojových tradic lidu, strany a armády, propagací výsledků dosažených ve výstavbě a obraně socialistické společnosti pěstovat jejich hrdost na socialistickou vlast, na výsledky dosažené při její výstavbě a obraně, na příslušnost k socialistickému společenství a k armádě, druhu vojsk, speciálních vojsk a služeb a ke svému útvaru. Objasňovat jim požadavky na zvyšování bojové pohotovosti v jejím komplexním pojetí a vést je k jejich plnění. Upevňovat přátelství k zemím socialistického společenství, zejména k SSSR, prohlubovat bratrskou družbu a bojové soudružství s příslušníky armád členských států Varšavské smlouvy, především s vojáky Sovětské armády.

— Ofenzívněji bojovat proti buržoazní ideologii a nepřátelské propagandě, proti iluzím o životě v kapitalistickém světě, s náboženskými přežitky a s projevy maloměstství. Odhalovat reakční podstatu a agresivní politiku imperialismu, růst aktivity militaristických sil, zesilování válečných příprav NATO a hegemonismu čínského vedení.

— Dosáhnout, aby se nepřetržitě zvyšovala výchovná úloha ČSLA, aby výchova a výcvik tvořily jednotný proces formování morálně politických, bojových a psychických vlastností a ukázněného chování všech příslušníků ČSLA.

— Dále zdokonalovat řízení pracovní aktivity a iniciativy příslušníků ČSLA, kterou usměrňovat k dalšímu zdokonalování přechodu vojsk z mírového stavu na válečný, k úspěšnému plnění bojových a výcvikových úkolů, k posilování pozitivního vztahu k vojenské službě, k upevňování vojenské kázně, soudružské spolupráce a vzájemné pomoci v jednotkách a na pracovištích.

— Důsledným využíváním všech forem kulturní výchovné činnosti rozvíjet tvůrčí síly příslušníků ČSLA a zvyšovat jejich kulturní mravní a estetickou úroveň.

Nezbytnou podmínkou neustálého zdokonalování SPP je, aby velitelé a politické orgány uplatňovali trvale vyšší náročnost i odpovědnost za obsahové zaměření i organizovanost zabezpečení ideové výchovy a aby se na ní aktivně podíleli. Ideově výchovná práce by se měla stát jádrem činnosti všech politických orgánů a stranických organizací.

Na účinnost SPP při zdokonalování bojové pohotovosti pozitivně působí **kvalifikovaná práce politických orgánů**, především jejich vzdělávací, výchovná a organizační činnost. Proto tyto orgány by měly cílevědomě zdokonalovat svou řídicí práci, svůj styl a metody činnosti, výrazněji v ní uplatňovat požadavky komplexnosti (tj. vysoké komunisticke přesvědčení, oddanost straně a lidu, pevná vojenská kázeň, vycvičenost, zvládnutí zbraní a techniky, psychická odolnost, fyzická připravenost, schopnost velitelů, organizovat a řídit činnost štábů a vojsk), vědeckosti, kritické náročnosti a diferencovanosti. Zvyšovat své teoretické znalosti, praktické zkušenosti a návyky při řízení stranických organizací, aktivně a kvalifikovaně se podílet na řešení otázek výstavby armády, výchovy a výcviku vojsk. Neustále by měly dbát na zdokonalování svého třídně politického složení a posilovat úlohu politických orgánů a stranických organizací v každé práci. Nemenší pozornost by měly věnovat dalšímu rozvíjení úzké součinnosti s územními a stranickými orgány.

Základní podmínkou úspěchu SPP je její **konkrétnost a těsné přimknutí** k úkolům bojové pohotovosti, výcviku a výchovy vojsk, její orientace na výchovu uvědomělého obránce a budovatele socialistické vlasti a socialismu, na zvyšování kvality a efektivity veškeré práce.

Měla by vždy operativně reagovat na mezinárodní i vnitropolitickou situaci i na problémy útvaru. K tomu je potřebné znát a vyhodnocovat názory, nálady a postoje vojáků stejně jako kvalitu a účinnost (efektivnost) přijatých stranickopolitických opatření včetně účasti komunistů na jejich realizaci. Jen tak je možné dosáhnout pozitivního vlivu SPP na mobilizaci příslušníků útvaru ke kvalitnímu a iniciativnímu plnění úkolů.

Při řešení konkrétních problémů uvnitř útvaru SPP nesmí připouštět smířlivost s nedostatkem, projevoval shovívavost nebo snahu o bezkonfliktnost.

Ke zvyšování efektivity SPP přispívá též **soustředění jednotného úsilí** velitelů, politických orgánů a stranických organizací na rozhodující úkoly Rozkazu ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA v jednotlivých výcvikových rocích.

Má-li být SPP účinná, je nutné ji **přizpůsobovat novým tendencím a zvláštnostem rozvoje vojenství a kvalitativním změnám** v organizačních strukturách, ve vyzbrojování vojsk novou bojovou technikou a zbraněmi, změnám, k nimž dochází ve složení velitelského sboru i vojáků základní služby i ve vedení boje a operace. SPP musí zabezpečovat vysokou úroveň výcviku vojsk v ovládnutí této nové bojové techniky a zbraní, neustálé zdokonalování bojové přípravy, především plného výcviku, efektivní využívání každé výcvikové hodiny na vědeckém základě. To znamená, že musí být uskutečňována na marxisticko-leninském ideovém teoretickém a metodologickém základě a plném do-

držení principu komunistické stranickosti. Tento princip vyžaduje vychovávat příslušníky ČSLA v souladu s politikou KSČ, usnesením jejich sjezdů a zasedání ÚV KSČ. Předpokládá komunistickou ideovost a stranickost všech stranickopolitických opatření.

Trvalou zásadou účinnosti SPP je její **nepřetržitost a efektivnost**. Nic neškodí více jako sezónnost, nedůslednost či pasivnost. Zásadním kritériem její účinnosti nemůže být nikdy množství plánovaných a uskutečněných opatření, ale vždy pouze a výhradně výsledky dosažené při zabezpečování bojové pohotovosti, bojové a politické přípravy.

SPP při plnění úkolů bojové pohotovosti musí velitelé a političtí pracovníci chápat **jako živou práci s lidmi**, vylučovat z ní administrativní přístupy, formálnost, obecnost a kampaňovitost. Při jejím hodnocení se nesmí připustit, aby převládala kvantitativní hlediska.

SPP může být účinná jen za předpokladu, že vychází **ze znalosti života podřízených vojsk**, z jejich potřeb, požadavků a zájmů, z kladných stránek i z nedostatků. Je třeba mít stále na vědomí, že zatím co se urychlil rozvoj intelektuálních schopností našich vojáků, jejich citová stránka vědomí poněkud zaostává. Proto je nezbytné posilovat citovou, emocionální výchovu, aby se rostoucí tok informací transformoval do osobního přesvědčení vojáků ve směru příznivém pro socialistickou společnost. Dosáhnout, aby ideje vlastenectví, internacionalismu, věrnost vojenským povinnostem a další se staly materiální silou. Vyvarovat se šablon a zastaralých dogmat. Dosáhnout, aby SPP byla konkrétní a cílevědomá, aby vytvářela podmínky pro objektivní hodnocení činnosti vojáků a všestrannou analýzu nedostatků v práci, aby prosazovala neustálé zvyšování náročnosti a přesnosti při hodnocení.

Pro úspěšné formování potřebných morálně politických a bojových kvalit vojáků má velký význam poznání jejich vývoje již v předvojenském období. Proto nelze podceňovat studium osobních spisů podřízených a podle potřeby i navazovat kontakty s rodiči či zaměstnavateli těch vojáků, u nichž předvojenský vývoj neprobíhal rovnoměrně. Bez poznání individuálních (volních) vlastností a zvláštností jednotlivých vojáků, jejich sklonů, zájmů i jejich místa a úlohy v kolektivech, není možné v SPP dosáhnout trvalých (dlouhodobých) výsledků. Stále platí zásada, že efektivnost SPP je závislá na aktuálnosti obsahu, formách a metodách práce, které svou úrovní odpovídají vzdělání a kultuře těch, s nimiž je uskutečňována. SPP může být úspěšná jen tehdy, je-li těsně spjata **i se životem našeho lidu**. Proto musí vojákům vysvětlovat složité ekonomické problémy našeho hospodářství, nezbytnost vysoké hospodárnosti, šetření surovinami a energetickými zdroji, potřebu zdokonalování řídicí práce, zvyšování produktivity práce apod.

Hlavní úsilí SPP by mělo být soustředěno **na zabezpečení nepřetržité a vysoké bojové pohotovosti**, na boj za zkracování norem plnění jednotlivých opatření bojové pohotovosti (např. vyvedení a vyvezení osob, zbraní, bojové techniky a materiálu z míst stálé dislokace zpod úderu nepřítel, uvedení zbraní a bojové techniky k boji apod.). Toto úsilí je naplněno hlubokým sociálním smyslem, neboť stálá připravenost významem nejdůležitějším faktorem zabezpečení příznivých podmínek pro další budování rozvinutého socialismu. Proto by mělo být úkolem SPP dosáhnout, aby všichni vojáci si hluboce a rvale uvědomovali politický význam bojové pohotovosti, aby byli vždy informováni o životě země, o činnosti naší strany a lidu, o mezinárodní situaci i o politice a vojenských opatřeních imperialistických států.

Neméně důležitým úkolem SPP při zabezpečování nepřetržité a vysoké bojové pohotovosti je zdokonalování metod politického přístupu k dosažení nejvyšších ukazatelů při výcviku, zvláště při osvojování nové techniky, při taktickém, střeleckém i odborném výcviku, při vytváření atmosféry nesmiřitelnosti k porušování kázně, zjednodušování a

shovívavosti při výcviku. Nepřipustit nesoulad mezi složitostí bojové techniky a zbraní a úrovní jejich ovládnutí a využívání vojsky.

Úspěch SPP je podmíněn též **náročným vyžadováním** plnění přísahy, řádů a předpisů na jedné straně, avšak též **soudružským vztahem** velitelů (náčelníků) a politických orgánů k podřízeným na druhé straně. Jen na základě vzájemného poznání a vzájemné důvěry je možné dosáhnout u podřízených vojsk vysokého morálního stavu a obětavého i přesného plnění vojenských povinností.

Vysoká efektivnost SPP je podmíněna též **osobním příkladem nadřízených** při plnění vojenských povinností, při vytváření stmelených kolektivů a boji proti nesprávným vztahům. Má-li být velitel (náčelník) kteréhokoliv stupně příkladem pro podřízené, musí mít takové mravní kvality, které jeho podřízení mohou ocenit. Patří k nim vysoká ideovost, profesionální zdatnost, zásadovost, čestnost a spravedlivost i péče o podřízené. Nemenší význam má vytváření zdravé morální atmosféry ve vojenských kolektivech, které se dosahuje přísným a přesným dodržováním zásadových, avšak přitom soudružských vztahů mezi představenými a podřízenými i mezi všemi, kteří jsou služebně stejně postaveni.

Důležitou úlohu při plnění obsahu SPP, zobecňování zkušeností z výchovy a výcviku, mobilizaci vojáků ke splnění požadavků vojenské služby, branné propagandy a popularizaci ČSLA ve společnosti mají **vojenské sdělovací prostředky**. Jejich činnost je nutné ještě těsněji spojit se životem vojsk a neustále zvyšovat jejich ideově politickou, vojenskoodbornou a profesionální úroveň. Současně je však nezbytné dovedněji využívat již zpracovaných programů vojenských sdělovacích prostředků. Zatím je často např. televizní vysílání považováno více za prostředek odpočinku a zábavy než za prostředek ideové výchovy vojsk.

Souběžně s pokračujícím budováním rozvinuté socialistické společnosti musí být věnována náležitá pozornost zabezpečení obranyschopnosti státu v jednotě se zajištěním internacionální obrany celého socialistického společenství.

Při výstavbě ČSLA a zvyšování její bojové pohotovosti je základním požadavkem neustále zdokonalovat SPP s cílem neustále prohlubovat vedoucí úlohu strany, upevňovat jednotu a revoluční charakter armádní stranické organizace, sjednocovat příslušníky armády kolem KSČ a získávat je pro aktivní a iniciativní realizaci její politiky. Těsněji spojuvat SPP s úkoly bojové pohotovosti a zvyšovat úlohu armády při komunistické výchově mladé generace. Vychovávat vojska k osvojování si vědeckého světového názoru, k socialistickému vlastenectví a internacionalismu, k hrdosti na svou vlast a armádu, intenzivně bojovat proti buržoazní ideologii a nepřátelské propagandě.

SPP aktivně pomáhá řešit úkoly. Svědčí o tom dobré výsledky, dosažené v bojové pohotovosti i v bojové a politické přípravě. S dosaženými výsledky se však nelze spokojovat, je nutné je považovat pouze za odrazový můstek pro dosažení dalšího zdokonalení.